

De renteafdekking en het overrendement in de solidaire premiereregeling

Wet Toekomst Pensioenen | september 2022

De belangrijkste conclusies:

- Vooral voor jongere deelnemers is een hogere allocatie naar het overrendement interessant. Het extra behaalde rendement zorgt niet alleen voor een hoger verwacht pensioen maar zorgt er ook voor dat de kans op een laag pensioen in een slechtweerscenario afneemt.
- Een hogere renteafdekking zorgt voor de oudere deelnemers voor een stabielere pensioen. Op basis van onze modeluitkomsten zouden beleggingsvarianten met een gedeeltelijke renteafdekking voor jongere deelnemers ook in ogenschouw moeten worden genomen. Dit pakt namelijk ook voor hen gunstiger uit dan de variant met een beperkte renteafdekking. Een hogere renteafdekking resulteert in een hoger pensioen en in betere uitkomsten in een slechtweerscenario.

Shengsheng Zhang
Director, Quant Strategist

Justus van Halewijn
Director, Delegated CIO

Inleiding

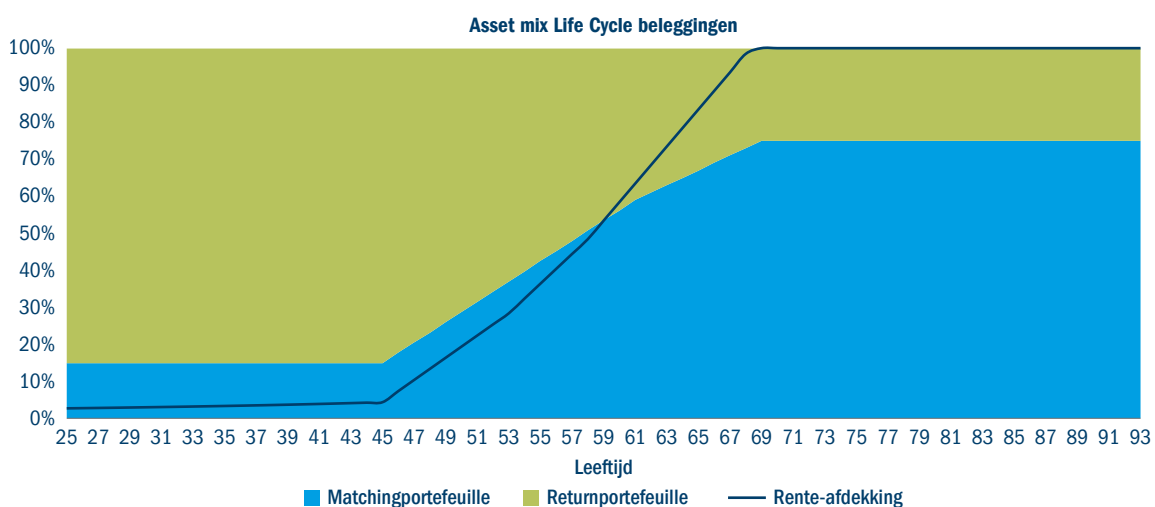
In het nieuwe pensioenstelsel is pensioenopbouw alleen nog mogelijk op basis van een premieovereenkomst. Net als in het huidige defined benefitstelsel is een premieovereenkomst ook een kapitaalgedekt pensioencontract waarbij de ingelegde premie, de beleggingsresultaten én de rentestand uiteindelijk bepalend zijn voor het uit te betalen pensioen. Met het verdwijnen van het FTK en het op marktwaarde waarderen van verplichtingen is de rentegevoeligheid van het pensioen niet verdwenen: een dalende rente zorgt ook in het nieuwe stelsel voor een lagere verwachte pensioenuitkering en vice versa. Of het nu gaat om de solidaire premiereregeling (SPR) of de flexibele premiereregeling (FPR), voor elk leeftijdscohort zal gewerkt gaan worden met een specifiek beleggingsbeleid dat aansluit bij de behoeften van het cohort. Onderdeel daarvan is een renteafdeckingsbeleid per leeftijdscohort.

In deze notitie gaan wij nader in op het renteafdeckingsbeleid per leeftijdscohort in combinatie met de allocatie naar het overrendement, specifiek voor de solidaire premiereregeling. We maken daarbij gebruik van het door ons intern ontwikkelde model. Eerst kijken wij hoe in de huidige individuele DC-regelingen het beleggingsbeleid per leeftijdscohort is vormgegeven. Daarna wordt kort op een rij gezet hoe de rendementen berekend gaan worden in het nieuwe stelsel. Vervolgens bespreken wij de belangrijkste uitkomsten van ons model ten aanzien van het beleggingsbeleid per leeftijdscohort en sluiten af met een samenvatting.

Het traditionele beleggingsbeleid per leeftijdscohort in individuele DC-regelingen

In het nieuwe pensioenstelsel gaat er gewerkt worden met een beleggingsbeleid per (leeftijd)cohort. Daarbij moet bepaald worden wat de mate van renteaftdekking en de allocatie naar het overrendement gaat zijn. Als startpunt voor zo'n beleggingsbeleid per leeftijdscohort wordt veelal gekeken naar het huidige beleggingsbeleid van DC-lifecycles. Onderstaand figuur geeft een indicatie van hoe de verdeling tussen de risico-verlagende matchingportefeuille en de risicovolle rendementsportefeuille er uitziet. Deze figuur is gebaseerd op de verschillende beleggingsverdelingen in de Nederlandse DC Lifecycle-markt. Daaruit valt op te maken dat deelnemers zo tot hun 40 tot 45ste levensjaar een hoog risicoprofiel kennen met een lage renteaftdekking van de pensioenverplichtingen.

Figuur 1: Verdeling matchingportefeuille versus returnportefeuille en mate van renteaftdekking afgezet tegen de leeftijd van de deelnemer

Bron: Columbia Threadneedle Investments gebaseerd op verschillende beleggingsverdelingen in de Nederlandse DC lifecycle-markt.

In sommige individuele DC-plannen wordt het renterisico in de beginjaren helemaal niet afgedekt. Dat gebeurt pas vanaf het moment dat mensen met pensioen gaan en een laag risicoprofiel van toepassing is. In de tussentijdse periode, ongeveer van 45 jaar tot 68 jaar, is sprake van een glijdende schaal. Daarin wordt het risicoprofiel stap voor stap afgebouwd, onder andere door de renteaftdekking stapsgewijs te verhogen.

Het idee hierbij is dat jongeren veel meer risico met hun beleggingen kunnen en willen nemen dan ouderen. Jongeren hebben nog een heel werkend leven met de bijbehorende inkomsten voor zich en de uit te betalen pensioenen liggen nog ver in de toekomst. De waarde van het toekomstige verwachte inkomen wordt ook wel human capital genoemd. Voor jongeren geldt dat het daadwerkelijk opgebouwde financiële pensioenkapitaal klein is ten opzichte van hun human capital. Los van hun risicobereidheid is hun risicodraagkracht dus (veel) groter dan dat van ouderen. Aangezien beleggingsrisico's op de lange termijn beloond worden met een hoger rendement, ligt het dan ook voor de hand om voor jongeren meer beleggingsrisico te nemen. Het reeds opgebouwde pensioenvermogen is op dat moment ook nog beperkt en loopt stap voor stap op gedurende het werkende leven tot het hoogste punt, zo rond de datum waarop de deelnemer met pensioen gaat. Wel is het zo dat, vanwege de lange horizon waarop de pensioenen uitbetaald worden, de rentegevoeligheid voor jongeren per euro opgebouwd vermogen juist veel hoger is dan voor de oudere deelnemers. Hoewel dit laatste aspect ervoor pleit om ook voor jongeren het renterisico in ieder geval gedeeltelijk af te dekken, werken veel DC-lifecycles met zeer lage of geen enkele mate van renteaftdekking. Het idee hierachter lijkt te zijn dat het renterisico weliswaar hoog is, maar dat dit risico pas op lange termijn speelt en dat vermogensopbouw nog de boventoon voert.

In de solidaire premieregeling wordt de leenrestrictie opgeheven en is het mogelijk voor de jongere deelnemers om meer dan 100% te alloceren naar het overrendement. Dat biedt dus meer flexibiliteit in het beleggingsbeleid dan in de huidige individuele DC-omgeving, waardoor ook het renterisico gedeeltelijk afgedekt kan worden. We zullen dan ook een aantal alternatieve beleggingsmixen in ons model doorrekenen die afwijken van de DC-lifecycles allocaties.

Beschermingsrendement voor renterisico en overrendement voor financiële risico's

In de SPR gaan rendementen periodiek toebedeeld worden aan leeftijdscohorten op basis van het vastgelegde beleggingsbeleid. De (concept)wet toekomst pensioenen schrijft voor dat iedere deelnemer over zijn gehele pensioenvermogen tenminste jaarlijks een rentevergoeding voor het verstrijken van de tijd bijgeschreven krijgt als eerste onderdeel van het beschermingsrendement voor renterisico. In aanvulling daarop kunnen deelnemers gecompenseerd worden voor veranderingen van de rente. Dit kan variëren van een renteafdekking lopend van 0% tot 100%. Er gaat daarbij gewerkt worden met wat wij noemen “theoretische beschermingsrendementen” die toegekend worden per leeftijdscohort aan de hand van hun rentegevoeligheid en op basis van de veranderingen in de door DNB gepubliceerde nominale rentecurve. De wetgever noemt dit het toekennen via ex-ante toedeling. Het overrendement is hierbij gelijk aan het totale portefeuillerendement minus alle toegekende beschermingsrendementen per cohort.

Het behaalde overrendement zal voor een deel bepaald worden door hoe goed de matchingportefeuille aansluit op de toe te kennen rente-beschermingsrendementen (het verschil komt immers in het overrendement terecht), maar zal voor het grootste deel bepaald worden door de verschillende risicovolle beleggingscategorieën in de portefeuille zoals aandelen, high yield bonds en schuldpapier van opkomende landen. In de praktijk van Nederlandse pensioenfondsen zal het grootste deel van deze portefeuille belegd worden in aandelen. In ons model gebruiken we dan ook de aandelenrendementen uit de DNB-standaardscenario's¹ voor het genereren van de rendementen in de rendementsportefeuille.

Modelaanname en uitgangspunten

Voor de eerdergenoemde standaardvariant, waarbij gewerkt wordt met theoretische beschermingsrendementen, hebben wij verder onderzoek gedaan naar de hoogte van de renteafdekking en de allocatie naar het overrendement. Gezamenlijk bepalen deze keuzes grotendeels het financiële rendementsrisicoprofiel van de pensioenregeling. In onze analyse laten wij, om het overzichtelijk te houden, de inzet van de solidariteitsreserve buiten beschouwing. Wij focussen ons daarbij op de cohorten voor de jongere en de oudere deelnemers en werken daarom met slechts een paar verschillende leeftijdscohorten. De aannames met betrekking tot de leeftijdscohorten staan in bijlage 2.

Een hogere rentebeschermt zou in principe moeten resulteren in een lager risico voor de deelnemers en vice versa. Voor de allocatie naar het overrendement geldt het omgekeerde: een hogere allocatie naar de overrendementportefeuille zou in principe moeten zorgen voor een hoger risico voor de deelnemers van het betreffende leeftijdscohort.

De maatstaf waar wij naar kijken is de vervangingswaarde. Deze maatstaf is gedefinieerd als de berekende pensioenuitbetaling (annuïteit), berekend op het pensioeningangsmoment, gedeeld door het laatst verdiende salaris van de deelnemer.² Voor het risico wordt gekeken naar het staartrisiko, te weten het 5%-percentiel slechtste scenario van de vervangingswaarden. Deze indicator kan als een “slecht weer” uitkomst worden gelezen.

¹ Het model gebruikt de set van 2000 scenario's, DNB 2022 Q2.

² De AOW laten wij daarbij buiten beschouwing.

Het leeftijdsafhankelijke beleggingsbeleid in de individuele DC-markt is als startpunt genomen in ons model. Dat betekent dus een hoog risicoprofiel met een beperkte renteafdekking voor jongeren en een laag risicoprofiel voor de gepensioneerden. Wij rekenen daarbij verschillende varianten door ten aanzien van renteafdekking en allocatie naar het overrendement. Net als in het huidige FTK-kader kan er daarbij ook gekeken worden naar de uitruil tussen minder risico nemen door een hogere renteafdekking en het inzetten van dat risicobudget door een hogere allocatie naar het risicovolle overrendement en vice versa. Vanuit praktisch oogpunt werken wij met een vaste asset mix per leeftijdscohort in plaats van een lineaire leeftijdsafhankelijke asset mix.

Tabel 1: Beleggingsbeleid per leeftijdscohort

Startpunt: Basisvariant 1		
Leeftijdscohort	Hoogte renteafdekking	Allocatie naar overrendement
18 t/m 45 jaar	4%	85%
46 - 53 jaar	18%	73%
54 - 61 jaar	47%	51%
62- 68 jaar	86%	32%
69 jaar en ouder	100%	25%

Bron: Columbia Threadneedle Investments.

Modeluitkomsten renteafdekking en allocatie naar overrendement

Wij lopen nu stap voor stap de verschillende analyses af.

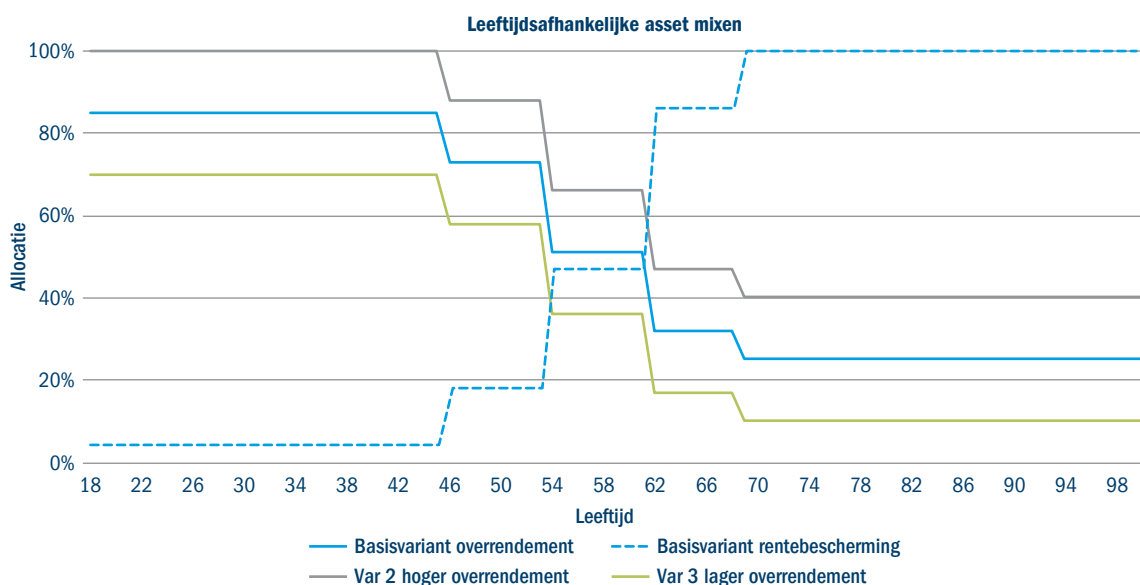
Analyse 1: Verschillende allocaties naar overrendement

In de eerste analyse varieert de allocatie naar het overrendement. Dit is als volgt samen te vatten:

- **Variante 2:** een 15%-punt hogere allocatie naar het overrendement voor elk cohort ten opzichte van de basisvariant
- **Variante 3:** 15%-punt lagere allocatie naar het overrendement voor elk cohort

De basisvariant en de twee alternatieven zijn grafisch weergegeven in onderstaand figuur 2 en zijn uitgewerkt in bijlage 1.

Figuur 2: Beleggingsbeleid voor verschillende leeftijdsgroepen voor verschillende allocaties naar overrendement

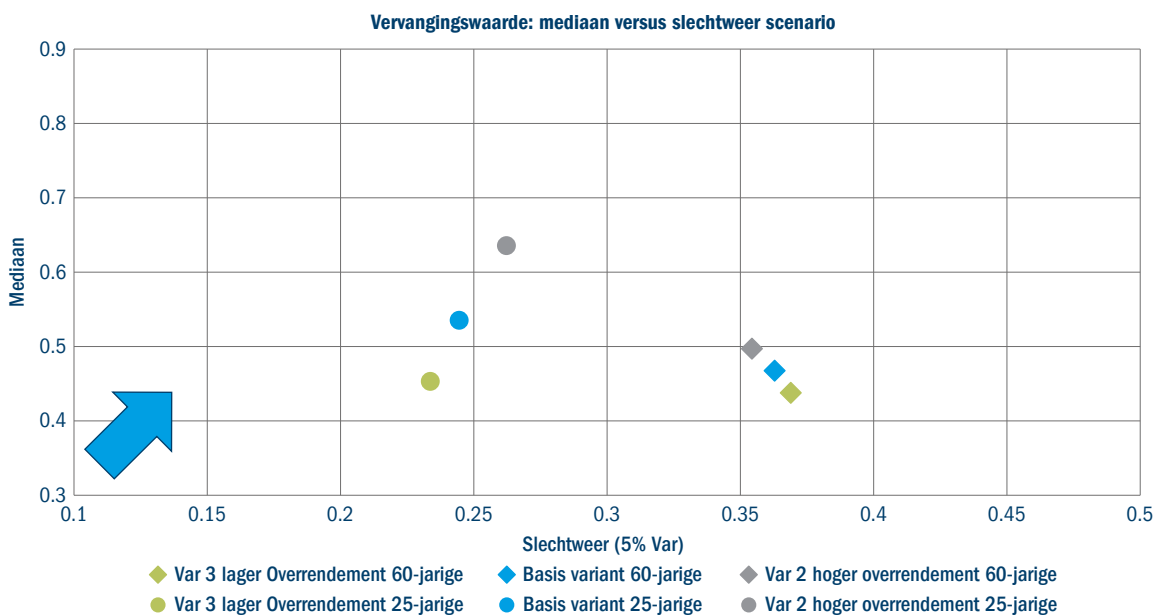

Bron: Columbia Threadneedle Investments.

De figuur hieronder toont de resultaten voor een deelnemer van 25 jaar oud en voor een deelnemer van 60 jaar. De hoogte van de rentebescherming is dus gelijk in alle drie de varianten. Op de verticale as staat de verwachte mediane vervangingswaarde ofwel de pensioenuitbetaling op het moment van pensionering uitgedrukt als percentage van het laatst verdiende loon. Hoe hoger dit percentage hoe beter. Op de horizontale as staat het 5% percentiel van de verwachte vervangingswaarde wederom uitgedrukt als percentage van het laatst verdiende loon. Ofwel de 5% slechtste uitkomst over alle berekende scenario's.³ Dit kan beschouwd worden als de uitkomst in een slechtweer scenario ofwel als een indicator voor het risico. Ook nu geldt hoe hoger de uitkomst hoe beter. Hoe meer de uitkomsten in de rechterbovenhoek komen te liggen hoe beter het dus is. Wij geven dit in het figuur aan door de blauwe pijl die naar rechtsboven wijst.

De grafiek laat zien dat een hogere allocatie naar het overrendement voor de jonge deelnemer zorgt voor een hoger verwacht pensioen maar ook voor een lager staartrisiko ofwel een hoger 5%-percentiel. Voor de oudere deelnemer van 60 jaar zorgt een hogere allocatie naar het overrendement ook voor een iets hoger verwacht pensioen, maar nu gaat dat wel gepaard met een wat hoger risico. Bij een slecht weer-scenario komt het verwachte pensioen iets lager te liggen.

Figuur 3: Mediane vervangingsratio afgezet tegen risicomaatstaf 5% percentiel vervangingsratio voor verschillende allocaties naar overrendement

Bron: Columbia Threadneedle Investments.

Analyse 2: Verschillende hoogtes rentebescherming

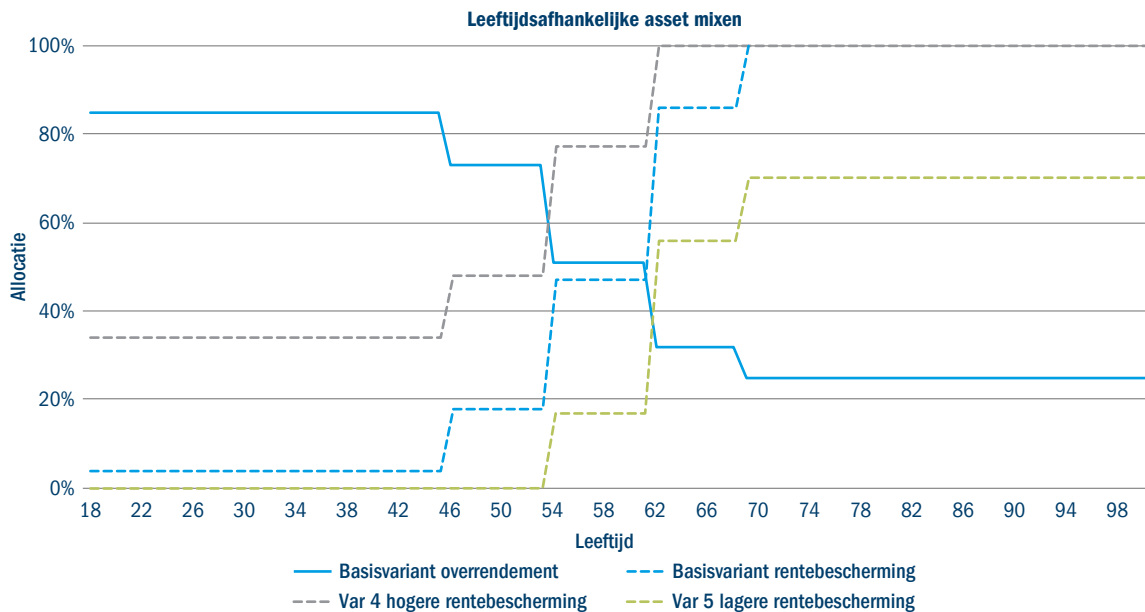
In de tweede analyse blijft de allocatie naar het overrendement gelijk, maar variëren we de hoogte van de rentebescherming door deze 30% te verhogen of te verlagen, uiteraard begrensd door 0% en 100%. Dit is als volgt samen te vatten:

- **Variante 4:** 30% hogere rentebescherming
- **Variante 5:** 30% lagere rentebescherming

De basisvariant en de twee alternatieven zijn grafisch weergegeven in onderstaand figuur en zijn uitgewerkt in bijlage 1. Wederom worden de uitkomsten gepresenteerd voor een deelnemer van 25 jaar oud en voor een deelnemer van 60 jaar.

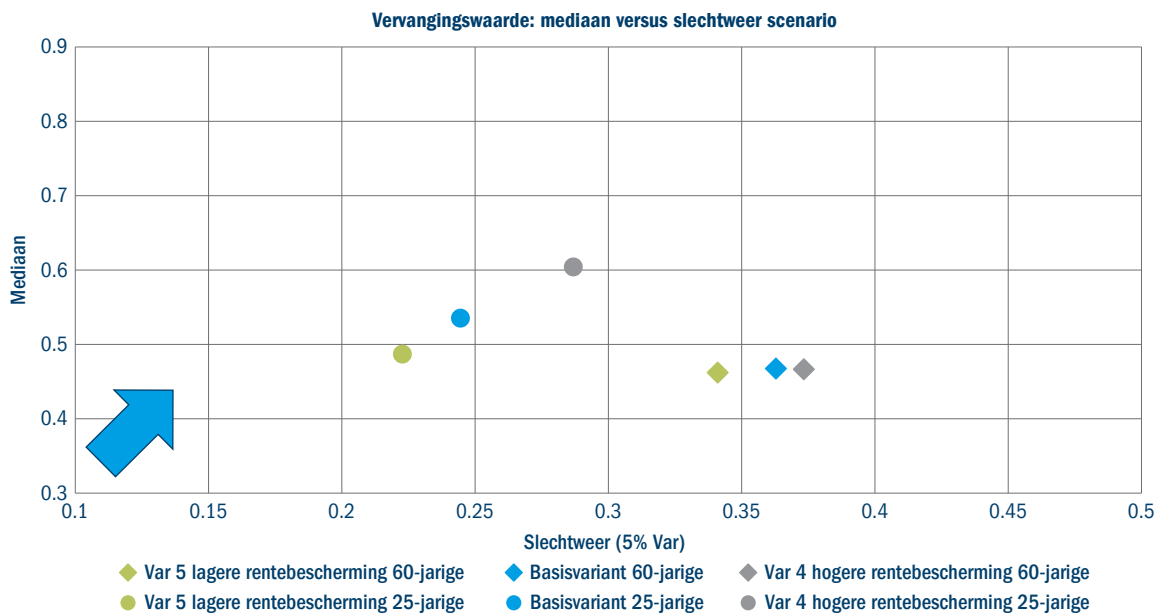
³ 5% van alle uitkomsten ligt onder of op deze waarde, 95% van de uitkomsten ligt boven of op deze waarde.

Figuur 4: Beleggingsbeleid voor verschillende leeftijdsgroepen voor verschillende allocaties naar rentebescherming

Bron: Columbia Threadneedle Investments.

Figuur 5: Mediane vervangingsratio afgezet tegen risicomaatstaf 5% percentiel vervangingsratio voor verschillende niveaus rentebescherming

Bron: Columbia Threadneedle Investments.

Voor zowel de jongere als de oudere deelnemer zorgt een hogere rentebescherming voor betere uitkomsten. Voor de oudere zorgt het voor een lager risico en voor de jongere deelnemer voor minder risico en tevens een hoger verwacht pensioen. Voor de jongere deelnemer domineert uiteindelijk de hogere opbrengst van de hogere renteafdekking (de ontvangen lange rente ligt boven de te betalen korte rente) boven het negatieve rendement van de rentestijgingen.⁴

⁴Een hogere renteafdekking bij een gelijkblijvende allocatie naar het overrendement impliceert een grotere inzet van rentederivaten. Op deze rentederivaten wordt de lange rente ontvangen en de korte rente betaald. Gemiddeld ligt de korte rente onder de lange rente en wordt er dus verdiend op dit renteverval. In de DNB scenarioset ligt de 20-jaars rente gemiddeld 1,3% hoger dan de 1-jaars rente.

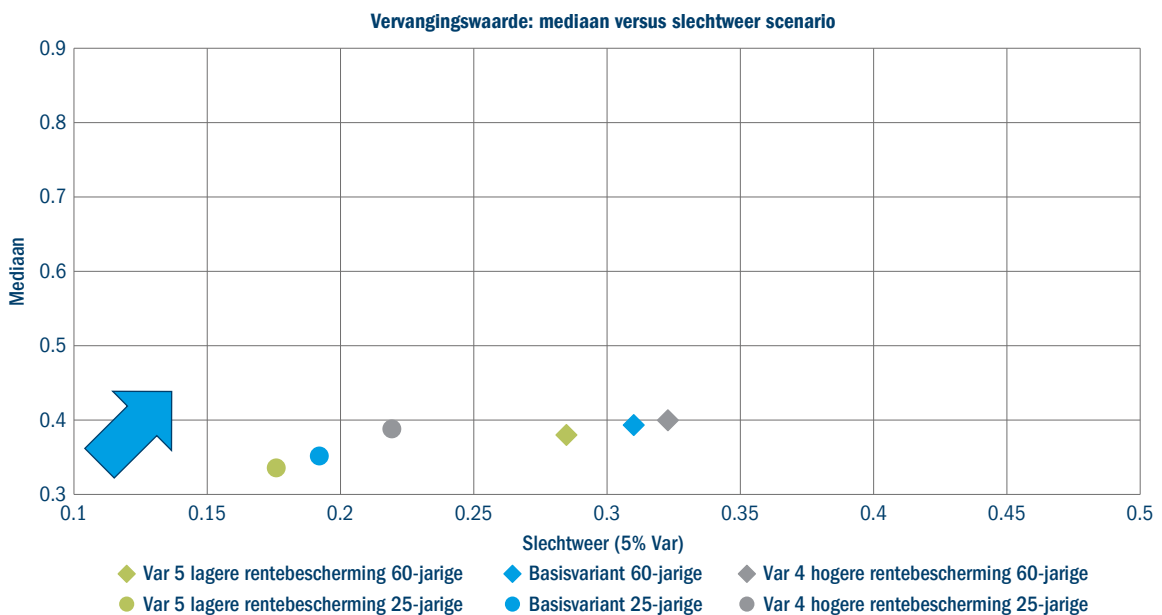
Robuustheidscheck voor renteafdekking: hogere en lagere rentescenario's

We hebben de resultaten ook doorgerekend voor langdurig hogere en lagere rentestanden. We realiseren ons dat het in het nieuwe stelsel moeilijker is om de blootstelling aan renterisico's vast te stellen dan in het huidige DB-stelsel. Dit komt omdat pensioenfondsen uit verschillende leeftijdsgroepen bestaan die ieder een andere blootstelling kennen aan de rentecurve. Bovendien verandert die blootstelling ook gedurende de levenscyclus van het cohort. Maar om een idee te krijgen kiezen we uit de 10.000 DNB rente-scenario's de bovenste en onderste 2000 veranderingen van de 20-jaars rente. Dat doen wij voor een horizon van 20 jaar en wij gebruiken de daarbij behorende aandelenscenario's. Goed om te weten is dat de mediane 20-jaars rente (over die 20-jaars periode) in de 10.000 DNB scenario's gelijk is aan 0,87%. In de bovenste 2000 rentescenario's is de 20-jaars rente gelijk aan 2,25% en in de onderste 2000 scenario's gelijk aan -0,50%.

i. Lagere rentes scenario

Zoals verwacht zorgt een hogere renteafdekking in dit scenario voor zowel jong als oud, voor betere resultaten voor de mediane vervangingsratio als ook voor een lager risico, zie onderstaand figuur.

Figuur 6: Mediane vervangingsratio afgezet tegen risicomaatstaf 5% percentiel vervangingsratio voor verschillende niveaus rentebeschermt voor een laag rentescenario

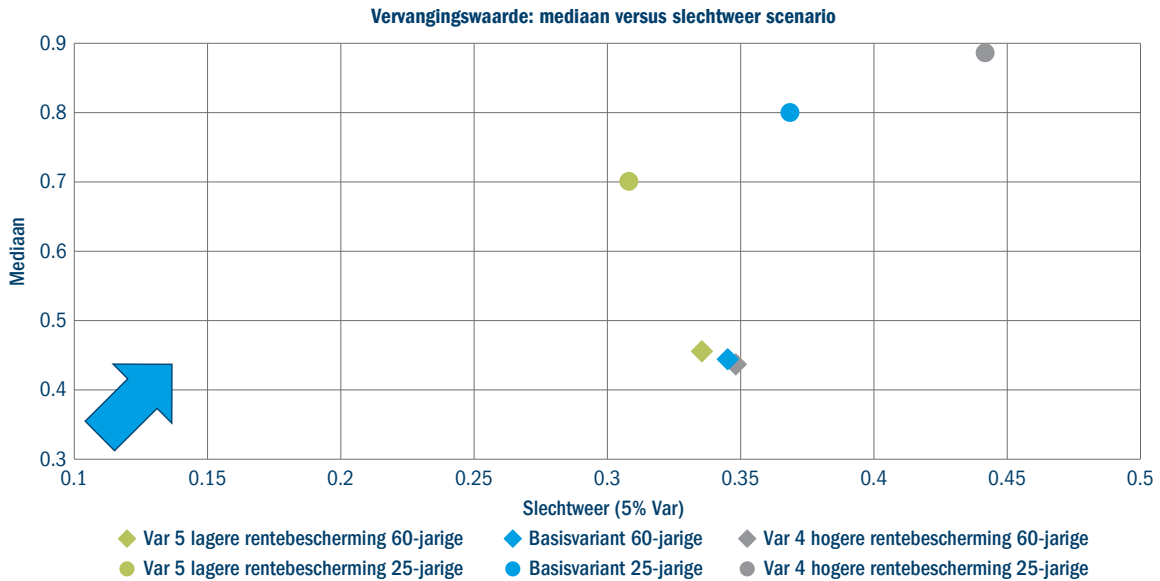

Bron: Columbia Threadneedle Investments.

ii. Hogere rentes scenario

Voor zowel jong als oud, zorgt een hogere renteafdekking ook nu voor een lager risico. Voor de jongere deelnemers zorgt het bovendien voor een hogere mediane vervangingsratio. In deze scenario's van hoge rente compenseert de hogere renteopbrengst (ofwel de "carry", het positieve verschil tussen de lange en korte rente) uiteindelijk de negatieve koerseffecten als gevolg van de rentestijgingen. Voor de oudere deelnemers geldt dit niet. Nu domineren de koerseffecten van de rentestijgingen en zorgen daarmee voor een wat lagere mediane vervangingsratio, zij het dat voor de oudere deelnemer de verschillen minimaal zijn.

Figuur 7: Mediane vervangingsratio afgezet tegen risicomaatstaf 5% percentiel vervangingsratio voor verschillende niveaus rentebeschermt voor een hoog rentescenario

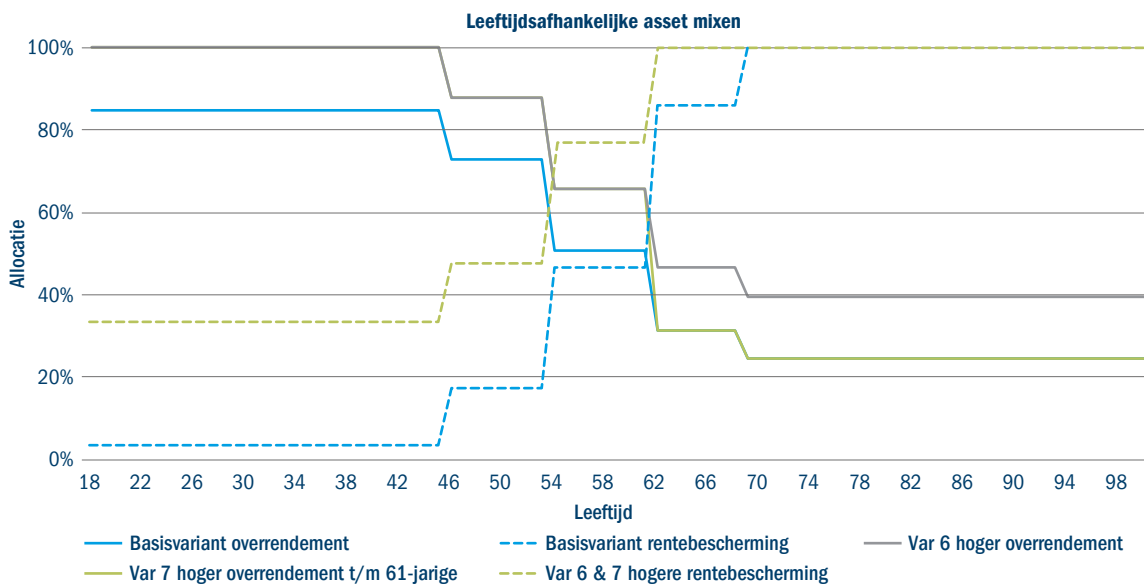
Bron: Columbia Threadneedle Investments.

We hebben deze analyse ook uitgevoerd voor de 20-jaars rente voor een horizon van 40 jaar en vonden daar vergelijkbare resultaten voor.

Analyse 3: Hogere renteafdekking en hogere allocatie naar overrendement

In de derde en laatste analyse verhogen wij de allocatie naar het overrendement met 15%-punt én de hoogte van de rentebeschermt door deze 30%-punt te verhogen per cohort, uiteraard weer begrensd door 100%. In een alternatieve variant verhogen we de allocatie naar het overrendement alleen voor de deelnemers tot en met 61 jaar. Dit is variant 7. De varianten 6 en 7 zijn grafisch weergegeven in onderstaand figuur en zijn uitgewerkt in bijlage 1.

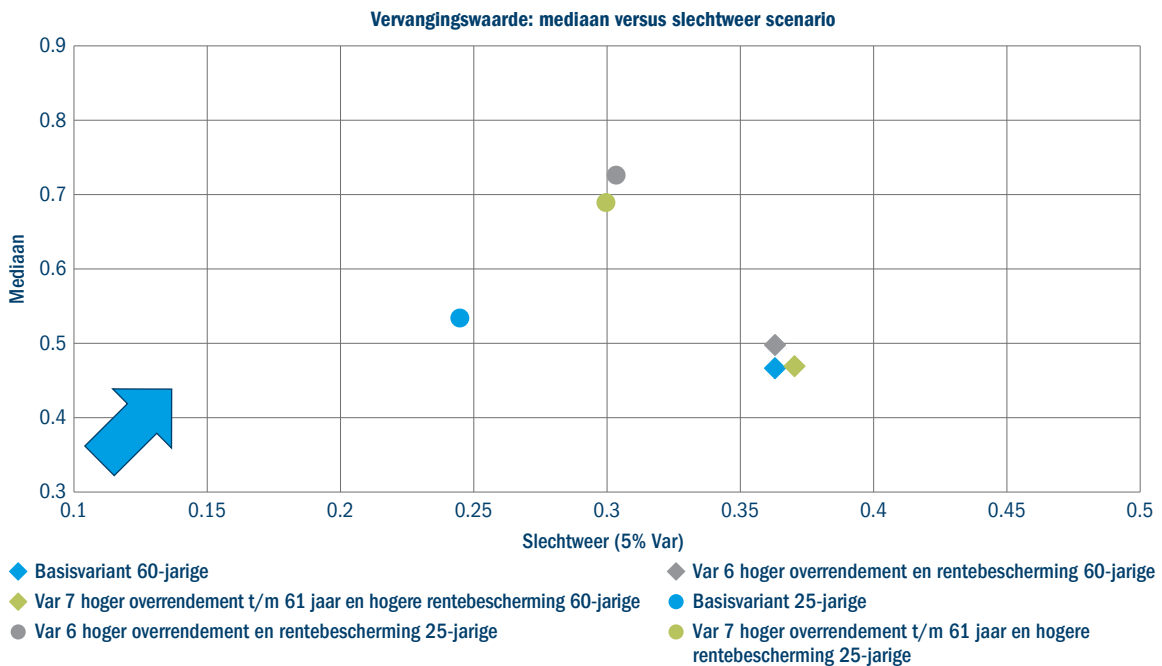
Figuur 8: beleggingsbeleid voor verschillende leeftijdsgroepen voor verschillende allocaties naar rentebeschermt en overrendement

Bron: Columbia Threadneedle Investments.

Figuur 9: Mediane vervangingsratio afgezet tegen risicomaatstaf 5% percentiel vervangingsratio voor verschillende niveaus rentebeschermt en allocaties naar overrendement

Bron: Columbia Threadneedle Investments.

De uitkomsten van deze analyse laten zien dat een hogere allocatie naar het overrendement, in combinatie met een hogere renteafdekking, tot betere resultaten leidt. Dat geldt vooral voor de jongere deelnemers. De mediane vervangingswaarde, de verwachte pensioenuitbetaling als percentage van het laatst verdiende loon, ligt dan hoger. Het hogere rendement dat hiermee behaald wordt, zorgt voor een hogere buffer tegen verliezen. Als gevolg daarvan stijgt ook de verwachte vervangingswaarde in de 5% slechtste scenario's voor de jongeren. Voor de ouderen zorgt het voor een iets hoger verwacht pensioen zonder dat het risico toeneemt. De resultaten voor variant 7, waarin de allocatie naar het overrendement alleen voor de deelnemers tot en met 61 jaar verhoogd wordt, laten voor de oudere deelnemer een iets lager risico zien ten opzichte van de basisvariant bij een gelijkblijvende vervangingswaarde. Voor de jongere deelnemer zorgt dit voor een licht slechter resultaat in vergelijking met variant 6.

Er zijn wel wat kanttekeningen te plaatsen bij deze alternatieve varianten. Zo zorgt een hogere renteafdekking voor een hoger operationeel risico omdat er dan met meer swaps gewerkt moet gaan worden. Dit vraagt meer aandacht voor het liquiditeitsbeleid. Een hogere renteafdekking in combinatie met een hogere allocatie naar het overrendement zorgt voor meer leverage in de portefeuille, en een grotere volatiliteit van het behaalde rendement en het pensioenvermogen.

Samenvatting

Wij hebben voor de solidaire premieregeling onderzoek gedaan naar de hoogte van het renteafdeckingsbeleid in combinatie met de allocatie naar het overrendement en dat voor verschillende leeftijdscohorten. In de SPR zullen rendementen periodiek worden toebedeeld aan leeftijdscohorten op basis van het vastgelegde beleggingsbeleid dat weer is gebaseerd op de risicohouding van elk cohort. Daarbij wordt allereerst een beschermingsrendement toegeedeeld per leeftijdscohort, en vervolgens het overrendement. Als startpunt nemen we het allocatiebeleid van de huidige DC-lifecycles, die immers al een leeftijdsafhankelijk beleggingsbeleid kennen. Dit beleid kenmerkt zich door een beperkte renteafdekking en hoge allocatie naar rendementsportefeuille voor de jongeren, en een hoge renteafdekking en lage allocatie naar de rendementsportefeuille voor de oudere deelnemers. Vervolgens variëren we de hoogte van de renteafdekking en ook de allocatie naar het overrendement. Wij richten ons daarbij op de scores van de vervangingswaarde: de berekende pensioenuitbetaling (annuïteit) op het moment van met pensioen gaan gedeeld door het laatst verdiende salaris. Voor het risico wordt gekeken naar het staartrisiko, te weten het 5%-percentiel slechtste scenario van de vervangingswaarden.

De uitkomsten laten zien dat voor oudere deelnemers een hogere allocatie naar het overrendement weliswaar voor een iets hoger verwacht pensioen zorgt, maar dat dit wel gepaard gaat met een wat hoger risico. Voor de jongere deelnemers domineert het hogere rendement en zorgt daarmee voor een hogere buffer zodat de slechtwee scenario's beter opgevangen kunnen worden. Voor zowel de jongere als de oudere deelnemers zorgt een hogere rentebescherming voor betere uitkomsten. Voor de oudere deelnemer zorgt het voor een lager risico en voor de jongere deelnemer voor minder risico én een hoger verwacht pensioen. Deze uitkomsten zijn robuust voor langdurig lagere of hogere rentes.

Voor alle uitkomsten geldt dat deze voor de jongere deelnemers veel uitgesprokener zijn, zij hebben immers nog een heel beleggingsleven voor zich. Uiteraard zijn de uitkomsten gevoelig voor de modelaanname (zo wordt er gerekend met een gemiddeld aandelenrendement van 6,9%), en ook afhankelijk van het (risico)profiel van het pensioenfonds, maar de uitkomsten van ons model laten zien dat het verstandig is om het risicobudget vooral in te zetten richting het overrendement en minder naar het rentemismatchrisico. In vergelijking met het beleggingsbeleid van de huidige DC lifecycles laten de uitkomsten zien dat een hogere renteafdekking voor de jongeren, maar ook een hogere allocatie naar het overrendement (voor jongeren en ouderen) zorgt voor betere pensioenresultaten. Op basis van onze modeluitkomsten zouden dan ook beleggingsvarianten met een wat hogere renteafdekking voor jongere deelnemers door besturen in oenschouw moeten worden genomen.

BIJLAGE 1 Varianten Beleggingsbeleid per leeftijdscohort

Variant 2 Allocatie naar overrendement +15%		
Leeftijdscohort	Hoogte renteafdekking	Allocatie naar overrendement
18 t/m 45 jaar	4%	100%
46 – 53 jaar	18%	88%
54 – 61 jaar	47%	66%
62– 68 jaar	86%	47%
69 jaar en ouder	100%	40%

Variant 3 Allocatie naar overrendement -15%		
Leeftijdscohort	Hoogte renteafdekking	Allocatie naar overrendement
18 t/m 45 jaar	4%	70%
46 – 53 jaar	18%	58%
54 – 61 jaar	47%	36%
62– 68 jaar	86%	17%
69 jaar en ouder	100%	10%

Variant 4 Rente hedge +30%		
Leeftijdscohort	Hoogte renteafdekking	Allocatie naar overrendement
18 t/m 45 jaar	34%	85%
46 – 53 jaar	48%	73%
54 – 61 jaar	77%	51%
62– 68 jaar	100%	32%
69 jaar en ouder	100%	25%

Variant 5 Rente hedge -30%		
Leeftijdscohort	Hoogte renteafdekking	Allocatie naar overrendement
18 t/m 45 jaar	0%	85%
46 – 53 jaar	0%	73%
54 – 61 jaar	17%	51%
62– 68 jaar	56%	32%
69 jaar en ouder	70%	25%

Variant 6 Allocatie naar overrendement +15% en rente hedge +30%		
Leeftijdscohort	Hoogte renteafdekking	Allocatie naar overrendement
18 t/m 45 jaar	34%	100%
46 – 53 jaar	48%	88%
54 – 61 jaar	77%	66%
62– 68 jaar	100%	47%
69 jaar en ouder	100%	40%

Variant 7 Allocatie naar overrendement +15% t/m 61 jaar en rente hedge +30%		
Leeftijdscohort	Hoogte renteafdekking	Allocatie naar overrendement
18 t/m 45 jaar	34%	100%
46 – 53 jaar	48%	88%
54 – 61 jaar	77%	66%
62– 68 jaar	100%	32%
69 jaar en ouder	100%	25%

BIJLAGE 2 Leeftijdscohorten karakteristieken deelnemers

Leeftijd	Startkapitaal	Salaris	Salarisstijging	Contributie	AOW	Startjaar
25	0	€ 28,000	4%	20%	€ 13,256	0
40	57325	€ 35,000	3%	20%	€ 13,256	15
50	115349	€ 36,800	1%	20%	€ 13,256	10
60	182314	€ 37,700	0%	20%	€ 13,256	0

Contactgegevens

Gerben Borkent

Sales Director Investment Solutions

DL: +31 (0)20 582 3758; M: +31 (0)61 001 9328

Prosper van Zanten

Head of Institutional Business Benelux

DL: +31 (0)20 262 4022; M: +31 (0)6 13 53 39 68

Columbia Threadneedle Investments
Nederland
Jachthavenweg 109E
1081 KM Amsterdam
Netherlands

infol@columbiathreadneedle.com

Volg ons op LinkedIn

Telefoongesprekken kunnen opgenomen worden.

Meer informatie: columbiathreadneedle.nl

Belangrijke Informatie:

© 2022 Columbia Threadneedle Investments. Columbia Threadneedle Investments is de wereldwijde merknaam van de groep Columbia en Threadneedle.

Alleen voor professionele beleggers. Dit financiële promotiemateriaal wordt in Nederland uitgegeven door Columbia Threadneedle Investments en is uitsluitend bedoeld voor marketing- en informatiedoeleinden.

Dit materiaal mag niet worden beschouwd als een aanbod, verzoek, advies of beleggingsaanbeveling. Dit document is geldig op de datum van publicatie en kan zonder voorafgaande kennisgeving worden gewijzigd. Informatie uit externe bronnen wordt betrouwbaar geacht, maar de juistheid en volledigheid ervan kan niet worden gegarandeerd. De effectieve beleggingsparameters worden overeengekomen en uiteengezet in het prospectus of de formele overeenkomst voor vermogensbeheer.

Financieel promotiemateriaal wordt uitgegeven voor marketing- en informatiedoeleinden; in het Verenigd Koninkrijk door Columbia Threadneedle Management Limited, waaraan vergunning is verleend door en dat onder toezicht staat van de Financial Conduct Authority; in de EU door Columbia Threadneedle Netherlands B.V., waaraan vergunning is verleend door en dat onder toezicht staat van de Nederlandse Autoriteit Financiële Markten (AFM); en in Zwitserland door Columbia Threadneedle Management (Swiss) GmbH, die optreden als vertegenwoordigingskantoor van Columbia Threadneedle Management Limited.

Issued 09.22 | Valid to 09.23 | J32469 | 243400